

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagybbs terjedelmű a többszöri hirdetések alk. szerint a legolcsóbb árért. Azért vételek fel. Bélyegdíj minden kiadás beiktatásért 30 kr. „Nyitár”-ban megjelenő közlemény minden petit sora 30 kr. Hirdetéseket felvételre a kiadó hivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHER MAN H. közz. irodájában is. Név nélkül vagy börtönelleni beiktatott kéziratok nem vételnek figyelembe. Kéziratok vissza nem adatnak.

on lenni első sorban, hogy az intézet es vezetőit, azokat kik az egyetért , fáradoznak, — résztvevőkkel az ink mindenkor megnyerjek. csak így felelhetnek meg a tisztviselő k agukra vállalt hivatásuknak, és az s csak úgy állhat fenn, haladhat tovább lett utján — ha az egyleti tagok a lőkkel együttesen munkálnak közre az vezetésében. Poos Gyula

Helyi hírek.
Meghívás. A debreczeni Fröbel-gyer- egylet f. hó 24 ére kitűzött közgyű- agok részvételese felelőleg megtart- m leven, az újabbi közgyűlés a mely szabályok értelmében a jelen levők - való tekintet nélkül is megtartható - f. év július 1-nek d. e. 10 órá- z egylet helyiségébe e ki- tetti, melyre az alapító és rendes ta- lón m e g h í v ó kézbesítése mellett áttak ugyan, de ez uton is, és pedig sztelelletes kérelem mellet hivatnak gy arra mentül nagyobb számban meg- sziveskedjenek Debreczen, 1883. június elnökösig.

Gyászír. Ma vetjük a táviratot, mely n e r I m r e 4-ed éves hittanhallgató elhunyt tudaja velünk. Főiskolánk elhes és a nemese eszméért elkészülti vendéke va a ő, kit az ifjuság méltó- lált arra, hogy a mult ősszel gazdag- rának örül megválaszolta. Ily minő- munkálkodott ő egészen a legközelebbi t, a midőn egy rohamos betegség nyilal- zegettek. Tudva, hogy az edes jó anyai nem pótolja mi sem, haza távozott, an gyászóhoz, miután a főiskola ez- jonnan berendezett kórházában némi- lést nyert. Reménytel bocsátottuk el- nykedőt! De, haj! a derűre boru, re- s reményeinkre fájdalmas csalódás- zett! Mit ért a lelkiismeretes orvosai mit a jó barátok égre sohajtó jó kiva- mit a reménykedő edes anya odaadó- ága? . . . elszunyadt a beszült ifju, a t s a szeretett gyermek! — Ma lesz e. A korán s tőlünk távol elköltözött a már már vacacióra oszolt ifjuság- tathatja a szerető részv é t- reivel, koszorut sem küldhet porlandó- tólé . . . legyenek hát e sorok bizo- arra nézve, hogy az elszenderedettben- ainak s legnevezettebbjeinek egyikét- tel főiskolánk ifjusága s közelebbi, t- ssal e tanévben már másodsor suly- taoszakba. Az elhunyt porainak csön- zodalmat, a sebzett szivekre edes vi- st adjon Istennek! Debr. 1883. június- csöfy Jozsef, f. i. senior.

előls szerkesztő: GÁSPAR IMRE.
kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

Evenkint 3 sorsolás.
Julius hó 1-jén.
há 1 nyeremény á 5000 frt.
nyeremény á 100 frt., 30 nye-
25 forint.
nik: minden törlesztési sorso-
b játszik a főnyereményre.
at kaphatók a
váltóüzletében
országban.

anyuviz
BRÁS
ánlatik mint a legkedvel-
purut gyemortágulás, váltó-
máknál,
r.
gyelemreméltó.
pilepsiában,
göresben és idegbajokban szenved-
dők biztos segélyt találhatnak rend-
szerben. Díjazás szemlelhető
eredmény után. Levélbeli kezelés.
Százak gyógytvitva.
Dr. Albert tanár
Paris, 6. Place du Trône.

A tiszta-eszlári ügy.

A tegnapi tárgyalásról kimerítő tudósítást hoztunk ugyan, mindazonáltal még pótlólag érdekesnek tartjuk tudósításunk kiegészítésül az alábbiak közlését, mint olyakat, melyek gyorsírói jegyzetek után vettek fel.

Péczy Kálmán kihallgatása.
Kornis elnök: (A szolgát küldi a tanuk szobájába megvárni, hogy Recky ott van-e. A szolga visszajön azzal az értesítéssel, hogy Recky a tanuk szobájában van.)

Elnök: (Péczyhez.) Adjon ön felvilágosítást arról, mi okból esett az meg, hogy ön a vizsgálati jegyzőkönyveken alá van írva, a nélkül, hogy a tollat ön vezette volna?

Tanu: Mert jelen voltam a vizsgálatoknál és emellegva mint törvényszéki irnok irtam alá.

Elnök: És miért nem írta maga a jegyzőkönyveket?

Tanu: Mert a vizsgálóbíró urnak magának volt kedve vezetni a jegyzőkönyvet és nekem pedig egyéb elfoglaltságom is volt.

Elnök: Például?

Tanu: Vagy intézkedéseket kellett tenni, megkereséseket intézni a községekhez; hat olyankor a vizsgálóbíró ur maga vezette a jegyzőkönyvet, én pedig aztán aláírtam, mint jelelvolt.

Elnök: És a vallomások felolvasásánál jelen volt-e folytonosan?

Tanu: Természetesen, hogy jelen voltam.

Szeyffert: Tegnap hallottam öntől, hogy ön Nyiregyháza helyett Nagyfaluba ment; mondja meg nekem, bejelentette-e ön a vizsgálóbírónak azt, miután azon utasítást kapta, hogy Nyiregyháza vigye a füt?

Tanu: Egyenesen küldtem levelet a vizsgálóbíró urhoz.

Szeyffert: Nem az a kérdés; hanem hogy Tiszta-Eszlárón az elindulás előtt mondta e a vizsgálóbírónak, hogy uram, én ma nem megyek Nyiregyháza, hanem Nagyfaluba, ott fogom töltetni az éjtem a fütval.

Tanu: Az köztudomás volt.

Elnök: Az nem köztudomás.

Tanu: A vizsgálóbíró ur tudtával történt, hogy Nagyfaluban fogunk halni és onnan fogunk bejönni Nyiregyháza.

Elnök: Gondolom, irnok ur csak azt akarta kifejezni, hogy a füt menten minden kényszer nélkül kívánt nyilatkozni.

Tanu: Ennek folytán Bary vizsgálóbírónak elküldtem a levelet, hogy ma a füt így nyilatkozott, mondassa el a továbbit, mert én nem tudok semmit sem csinálni, beteg vagyok; feküdttem.

Szeyffert: Ez nem áll itt.

Tanu: Kérem, ez all!

Szeyffert: Tehát akkor fel fogom olvasni (olvassa a jegyzőkönyvet) ebben betegségről semmi sem mondatik. Mondja meg, 11 órakor küldte el a levelet? akkor jött a kocsis is Tiszta-Eszlára? mi történt a fütval?

Tanu: A füt, az jött velem lefeküdni a hólószobába.

Szeyffert: Lefeküdt?

Tanu: Igen.

Szeyffert: Hát a vizsgálóbíró ur fekve és alva találta Möríczt, mikor jött?

Tanu: En nem tudom, lefeküdttem, aludtam, honnan tudnám én ezt.

Szeyffert: Hát nézzük a jegyzőkönyvet

(olvassa) mely szerint: Mörícznak azonnali kihallgatása elrendeltetett, és a kihallgatási jegyzőkönyv kezdődik egy és fél órakor.

Tanu: Erről én nem tudok semmit.

Szeyffert: És a vizsgálóbíró ur alva találta?

Tanu: A vizsgálóbíró ur, mikor megérkezett, megkopogtatta ajtómat; én a fejem alul kiadtam a jegyzéket, kihívták Möríczt tőlem, és bementek a Recky ur szobájába.

Szeyffert: Hát ön azután nem ment oda?

Tanu: Nem egy lépést sem, nagyon beteg voltam és ezt igazolni kívánom, mert már nagyon sokszor méltóztatott meghazudtolni.

Szeyffert: Még egy kérdést. Ön már előhaladott korban vállalt szolgálatot és nevezett ki irnoknak. A bírósági ügyviteli szabályok értelmében hitelesen igazolta előéletét.

Tanu: Igen.

Eötvös: (Péczy Kálmán tanuhoz): Akarok kérdéseket tenni. Hány éves ön?

Tanu: Megmondtam tegnap.

Eötvös: Kérem, legyen szives megmondani nekem ezt újra.

Tanu: Kétszer nem felelek.

Elnök: Ilyen faggató kérdésektől méltóztatassék tartozkodni.

Eötvös: Bocsánatot kérek, tek. törvényszék, nekem a figyelmemet elkerülheti egy vagy más körülmény vagy felelet, és constátalom, hogy semmi módon nincs nekem megadva a lehetőség arra, hogy az előző napon felvett jegyzőkönyvbe bármikép beletekiütbessek. Különbösen öszintén kijelentem, hogy nem tudom mit felelt a tanu tegnap ezen kérdésre.

Elnök: Tegnap felelt, de ha kérdezik feleljen ismét.

Eötvös: En nagy sulyt fektetek erre a kérdésre és a tanu nem felelt. Esedezem a kir. törvényszékhez, én azon tisztelnék, melyet most viselek, hivatalos kötelességemnek sulyát, soha sem éreztem nehezebbnek, mint e pillanatban, midőn azon szomorú esemény felidézéséről van szó, hogy egy fű halálos bünel mikép terhelte édesatyját és annak társait, és azért, meg fogom tenni kérdéseimet. Mondom, tegnap tanu előletemek egy részét elmondotta, a másik részét nem ismerem; hanem egy kérdést intézek a tanuhoz, mely egykor hivatalos tudomásom alapszik. En ezelőtt 15—17 évvel Veszprémmegye magistralis fiscusa voltam; ugyanakkor ezen hivatalos ménségemben érkezett hozzám egy miniszteri értesítés, mely szerint a miniszterium a feyházakban levő rabok közül többeket büntetésük teljes kiállása előtt próbaszabadságra bocsátott. Ezek közt találtatt Péczy Kálmán is, ki tarsaságban kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságot 15 évre el lett itelve, mely 15 evből akkor 12-öt már kiállott. Az illavai feyházból bocsátattott el és az ország hatóságai az értesítésben felhívtak az így elbocsátottak figyelembe tartására; ön volt-e azon Péczy Kálmán?

Tanu: Ez nem tartozik az urhoz.

Elnök: Erre nézve csak annyit felelhetek, hogy ilyesmiről sem a kir. törvényszéknek, sem az elnököknek nincs tudomása, csak annyit mondhatok, hogy 1872 óta állott itt részint mint díjok, részint mint törvényszéki irnok, alkalmazásban.

Tanu: Nekem nagyon fáj, hogy a tek. törvényszék velem, mint tanuval szemben ilyeneket megengedni méltóztatik. Ez csak alá-

való személyeskedés. Ily torturát nem hiszem, hogy Spanga, ki az országbíró meggyilkolta, szenvedett volna. En mindent lelkiismeretesen megmondtam, fájdalmasan esik, hogy ha így bántalmazták az embert.

Szeyffert: (Atadja az elnöknek az illavai feyház részéről kiállított értesítő jegyzéket.)

Eötvös: A tárgyalások befejezésekor kérem fogom ezen fenytő intézeti értesítés felolvasását. A tanu kérdéseimre megtagadta a feleletet, oly szavakkal és kifejezésekkel, melyek engem nem sértenek, hanem sértik a tek. törvényszék méltóságát. En is e helyen az igazságszolgáltatás közege vagyok és tudom a nélkül, hogy Nagyságod szükségesnek tartaná azt kijelenteni, hogy egy tanuunk, ki ily rendkívüli fontos ügyben kihallgattatik, így nyilatkozni nem szabad, a nélkül, hogy Nagyságod által megrovatnék. Tovább megyek a kérdéseimben, ha megengedi nagyságod.

Elnök: Tessék.

Eötvös: Tanuak micsoda betegsége volt azon napokban, a mikor ezen kihallgatás történt?

Tanu: Megmondtam tegnap.

Eötvös: A feje fájt?

Tanu: Fejgörcseim voltak.

Eötvös: Hogyan jött haza egyenesen Nagyfaluból vagy Eszlárról?

Tanu: Eszlárról indultam, Nagyfaluban meghaltam.

Eötvös: Nagyfaluból egyenesen jött haza, vagy Eszlára ment még?

Tanu: Ilyen kérdést sohasem hallottam.

Elnök: Nagyfaluból jött?

Tanu: Ilyest képzélni sem lehet, hogy Nagyfaluból vagy Eszlárról jöttem-e haza?

Eötvös: Ön meg fogja látni, hogy ez rendkívül fontos momentum; azért figyelmeztetem, hogy a kérdésekre egyenesen feleljen. Ön tehát Nagyfaluból egyenesen jött haza, és nem ment Tiszta-Eszlára?

Tanu: Igen. Itthon még 2—3 napig fekvő beteg voltam.

Eötvös: És hivatalos eljárásban nem vett részt?

Tanu: Nem, ezt a nagyságos elnök ur is tudja.

Eötvös: Ebben kételkedem, hogy ő nagysága is tudhassa. Péczy Kálmán tanu május 19., 20. és 21-en, ön Bary József vizsgálóbíró ur mellett Tiszta-Eszlárón hivatalosan fungált. I. az-e ez, vagy nem?

Tanu: Igaz.

Eötvös: Igaz, mert a vizsgálati iratok is világoosan bizonyítják, hogy május 21 kén a vizsgálóbíró ur végzése szerint betegnek jelentvén magát, betegsége alapján haza bocsátattott Ekként szól a végzés, igaz-e?

Tanu: En nem tudom, hogy a végzés hogyan szól.

Eötvös: De a tény igaz, ugyebár?

Tanu: Igaz.

Eötvös: Ön azt mondja, Nagyfaluból egyenesen Nyiregyháza jött.

Tanu: Igen.

Eötvös: De ön 1882. május 22 én Tiszta-Eszlárón kelt kihallgatási jegyzőkönyvet irt alá, mint tanu.

Friedmann: Tehát hamisított!

Eötvös: Tehát vagy az előbbi állítása hamis, vagy pedig a jegyzőkönyv hamis.

Május 22 én Batori Julia, Junger Adolf és ha jól tudom, többek jegyzőkönyveit is alá-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Holdas éjben.

Éj, csöndes nyugodt éj van. Olyan büvösen szép a tündöklő éjszaka, minőnek párja csak a citromok s a narancsok hazájában lehet.

A hold telt arczával mosolyg a földre le s az eliptikus pályájú csillagok tündöklőn ragyogva, futnak utakon. Olykor-olykor felgyulad egy-egy meteor is, mely szemképrázottá színeződött a füt semmisségbe le. Egy-két bárányfelhő gyorsan uszik a láthatáron, mintha félnének eltakarani a büvösen ragyogó csillagsereget.

A szellő enyelgve játszik a lombok között s a kert pompázó díszes virágainak szerelemről, szeretetről suttog edes szép szavakat. A kicsiny virágok nyájasan hajlongnak előtte s utána, mintha hinnének s bizuának a csapodár mézes szavaiban?

Elmerengve nézek a szép éjszakában. Éjfél régen elmúlt. Alszik már körültem az egész világ, csak én és zajgó érzelmem nem nem tudunk nyugodni.

Fölnezek a holdra s a csillagos éjre, bámulva nézek a rejtélyes tejutba, melynek apró milliárd csillagait eltakarja szemünk elől a

a kód, melynek atomjait nem bontja fel soha semmi, semmi. — Aztán nézem azt a kiegétt világot a holdban, a melynek élő lénye nincs, a hol érzelme nem él, csak enyészet, csak pusztulás hoal.

Minő jó világ volna az egy szenvedő szívnek? . . .

Elmerengek az ablak alatt elterülő kert fájának lombkoronáin; hallgatom a parányi éji bogárkák egyhangu zümmögését, a csalógaúy edes bus énekét, mely épen úgy hangzik, mintha egy érezni igazán tudó lény, fájdalmas panaszzal beszélne szomorú etéből, ábrándos dolgokat.

Óh milyen büvös, milyen bájoló éjszaka! És mintha valami csodás zene is hangzanék. Talán valami haldokló hattyu utolsó dalának bánatos akkordjaiból hangzik a végső hang? Vagy talán siró furulyán panaszol valaki, valami érthetelen, valami kibeszélhetetlen but és keserű gyötrelmet, vagy talán egy össze-tört szív beszél olyan érzelméről, melyről nem tudhatni, honnan jött, mit akar, s hogy hol ér majd véget? . . .

S mintha a kert fái alatt zengene valami, olyan csodás, mystikus hangon, mintha a szeráfok kara hangoztatna valami névvel nem nevezhető, büvölő ábrándot, melynek szövege nincs és még is beszél; beszél egy végtelenül boldog, egy nagyon szép korról, mely

örömöt adott, a midőn a szerelem és szeretet megdövizített, midőn borutlan fény derengett az egen, a melyre aztán hirtelen sötét felhő került s öldöklő villámok csaptak le belőle, melyek szétromboltak edent, üdvösséget, szerelmet, boldogságot — mindent!

Minő csodás hangok!

Majd mint a reugeteg zúgó orkána olyan- ná lesz a hang s örvöngő kitérőseiben panaszol és vádol. — Panaszol valami elveszett, eltűnt és soha vissza nem térő s boldogsággal biztató érzetről, valami fájó jelenről és lesújtó jövőről. — Vádol valakiről, a kit nem tudni ki? a ki angyal képpel és daemoni szívvvel bírt, a ki a mézben mérget adott, a ki üdvözítitni ígért s kárhazatot adott. . . .

És mikor elhangzik e mystikus dallam, megjelen egy csodás halvány alak. Benéz az ablakon, fénytelen sötét szemével merően tekint reám, aztán belép s leül labaimhoz, térdem át öleli s elkezd suttogni rejtélyes tulvilági hangon valami keserű, valami bus, fájó mulat és szörnyű szenvedést!

Megrendülve nézek e kísérteties alakra. . . . Nem tudom hogy ki, el van zsbbadva agyam s nem emlékszem rá! Pedig ősmernem ősmernem kellett őt, mintha tudnám nevét, mintha ő lett volna az, a kit oly nagyon, a kit oly végtelen bévvel oly örvöngő érzettel szerettem — egykor!

— Aurélia! . . . Te vagy? Mit keressz te

irta, ott a neve; pedig ön május 22-én nem volt Tiszta Eszlárón.

Tanu: Hat hányadikán voltam én, azt nem tudom, azt tudom, hogy éppen a vásár napján jöttem haza és azután 2—3 napig fekédttem, mikor haza jöttem.

Eötvös: Ön május 21-én ment Nagyfaluba és határozottan kijelentette, hogy egyenesen jött Nyiregyháza; tehát nem Eszlár fele ment vissza. Megis visszautasította kérdésemet, pedig ön akkor jegyzőkönyveket irt alá.

Tanu: Meglehet, tévedésem alapult.

Eötvös: Mikor írta alá azon jegyzőkönyveket? Egy csomóban?

Tanu: Igen.

Eötvös: Constatálom, hogy ez hivatalos hatalommal való visszaélés ténye önmagában. Az a jegyzőkönyv, melyet ön felvett, tanulatlan és javatlan kéz, látszólag gyermeki kéz által irt, vastag, durva betűkkel, — azon jegyzőkönyv végén egy mondat van, mely körülbelül ekként szól: „Vallottam ezeket minden kényszer nélkül. Aláírva Scharf Möríc.” Ismétlem, gyermeki kéz által látszik írva lenni, durva vonásokkal, tanulatlan és gyakorlatlan kéz vonásai; nézze csak meg, (oda mutatja.)

Tanu: (megnézi) Ez Möríc írása.

Eötvös: Hát ez Scharf Möríc írása?

Tanu: Saját szemem előtt írta az asztalnál.

Eötvös: Önnek mint tvszéki irnoknak hivatalosan tudnia kell, hogy kényszert gyakorol a kihallgatásoknál nem szabad

Tanu: Igenis tudom!

Eötvös: Ugyanezért tudni kell azt is, hogy akár a tanutól, akár a vádlottól oly bizonyítványt venni, hogy „én pedig vallom ezt minden kényszer nélkül”, ez nem szokás. a mint hogy itt az összes vizsgálati iratok rettetenes tömegében sehol sincs az, hogy „kényszer nélkül vallom”, csak éppen Scharf Möríc-nél. Mit jelent ez a rendkívüliesség? Miért tartotta azt szükségesnek, hogy maga Scharf Möríc jelentse ki, hogy ő pedig val mindén kényszer nélkül?

Tanu: Azért tartottam szükségesnek, hogy kijelentse azt, hogy vall minden kényszer nélkül, hogy miután a cs-ndbiztos urnál hal tonk meg, csak ketye se legyen arra nézve, hogy valaki kényszerítette.

Eötvös: Hát a csendbiztos urnál való halás vajon kétségessége tette volna azt, hogy nem kényszerítette valaki.

Tanu: Ezer meg ezer példát tudok reá, hogy ha valaki a csendbiztos urnál vallott, mindig azt mondják, hogy kényszerítés mellett, kényszerítéssel volt, mit mondott.

Eötvös: Ki volt Scharf Möríc vizsgálótával megbizva? Ha ezer és ezer példát tud arra, hogy azt mondják, hogy kényszer, akkor miért kellett oda vinni Scharf Möríczt a csendbiztos ur házához?

Legujabb hireink.
Nyiregyháza jun. 27. (A „Debreczen” külön tudósítójának távirata. Érk. d. u. 12 óra 20 perczkor.)

Seyffert kir. főügyési helyettes tegnap, megintést kapott Pauler igazságügyminisztertől, mivel feltűnő s több

itt? Hogy jöttél hozzám, kiadtok izgatottan föl, átkulcsolva a roskadozó tüneményserű alakot, a ki csak néz, merően néz reám, s ajka keserű mosolygással kezd suttogni, beszélni.

— Emlékszel-e reám? . . . Tudod-e ki vagyok? Emlékszel-e a kis leánykára a kivel együtt játszád el boldog gyermekkorod? Emlékszel-e mint téptél virágot, mint kötéd ékes koszoruba s mikép illesztetted azt fel homlokra? Emlékszel-e a boldog gyermekkor milliő örömeire, borutlan napfényes egére? Emlékszel-e, oh emlékezzél reá, midőn mi együtt oly boldogok valánk?!

— Emlékszem, óh jól emlékezem!

— Emlékszel e, — suttog tovább a halvány remegő ajk. — midőn ifjak éveuk? Ön edes napjai a keserű életnek, mert tünetek ti el? . . . Emlékszel-e mennyi boldogságot hozott minden óra és minden pillanatot!

— Emlékezem!

— Feledheted e, hogy szerelmünknek kicsiny volt a föld, hogy az fölemlet bennünket abba a világba, a hol nincs szenvedély, nem él gyötrelme és vágyak nem kineznek, — oda hol minden szeretet, csupa tiszta önzetlen szerelem . . .

(Vége köv.)

oldalról kifogásolt eljárásával szolgálta-
tott okot. Most már bizonyos, hogy a
vádindítványt más és nem Seyffert te-
endi.

Nyiregyháza, jun. 27. (A „Debrec-
zen” tudósítójának távirata. Érk. d. u.
1 ó.) A mai tárgyalás nagyszámu hall-
gatóság előtt vette kezdetét. A terem
már 9 óra előtt zsufoltságig meg volt
telve. A kiváló érdeklődést az idézte
elő, hogy a Nyiregyházára ma megér-
kezett **Barcza Dani** lett volna a mai tár-
gyaláson kihallgatandó; a mi azonban
a szünetig nem történt meg.

A mai tárgyaláson Scharf Mór,
továbbá Scharf József és Scharfné állit-
tattak elő tanuvallomásra. Scharfné egy-
értelműleg férjével egy és ugyanazt
vallja; ekkor szembesítettnek fiokkal
Móricczsal, a ki szembe mondja minden
állításokra a czáfolatot. (Nagy mozgás
a közönség közt.) Ezután Scharf Mó-
riczot szembesítik Lesko Marival és Sta-
nekkel; az ezek által tett vallomások
is mind meghazudtolja. A két utóbbinak
vallomása meg is semmisítették, a mit el-
nök konstatal.

**A szünet után Barcza Dániel tanu-
vallomására kerül sor, ennél fogva a hall-
gatóság közül a szünet alatt csak na-
gyon kevesen távoztak.**

Apróságok.

Friedmann védőnek a „magasabb rangu”
katonatiszt elől való ösmeretes megretirálása-
nak története az, hogy az itt állomásozó hon-
véd tisztikar gyűlést tartott, melyen minden
tiszt becseületszavára fogadta, hogy nem
érintkezett a tanukkal.

Tudatták ezt az elnökkel, a ki viszont
Friedmannal értette meg a helyzet esetleges
komolyságát.

Aztán felmerült a háttérben az Elek
Gusztáv legendai alakja is.

Egy szóval: a retiráda megfuvatott.

Péczei Kálmán ma oly udvarias volt,
hogy Scharfkat „izraelita nyelven”
beszélgette.

Vajon szabad-e a vizsgálatot az iránt
folytatni, hogy Scharfot kinozták, mikor ő azt
nem vallja, sőt e föltevés ellen erélyesen tiltakozik?

Lichtmann Jakabbal per „Lichtmann ur”
beszélnek a védők, Recskyyel csak per „tanu.”
Nagy ebéd.

Taubné, a „volt” t-eszlári sakter neje
nagy vendégeket várt szombatra.
Férjének három kartársát, a pályázó
sakter-jelölteket.

Rosenberg korcsmárosné főzte meg pé-
teken az ünnepi ebédet.

Állott ez, a mint a tegnapi tárgyaláson
hallottuk, egy nagy tá... paszulyból.

Rossz allomás lehet az a t-eszlári met-
szőség, mikor a husvéti ebéd egy nagy tá
paszulyból állott!

És mégis olyan sokan kaptak rajta...
1882. apr. 1-én!

Mi a legnagyobb gorombaság?
Eddig azt hittük, hogy legnagyobb go-
rombaság egy tánczosnőnek félmáza...
v a t t á j á n d e k o z n i .
Most nagyobbat is tudunk már.

Nagyobb gorombaság, ha valakinek azt
mondják, hogy: „te kir. ügyészi helye-
tes a t-eszlári bünpörben!”

Merénylet a védők ellen.
Igazuk van azoknak a lapoknak, a me-
lyek a védőket fenyegető merényletekről szó-
lanak.

Funták Sándor védő ellen p. o. meg
is tudjuk mondani, mi készül.

Valamikor ő már védett gyilkosokat. Az
egyiket felakasztották, a ki az akasztófa alatt
egy szótól védőjéhez:

— Most beszélj már Pupák!
Hátha most elítélik a saktereket, el van
határozva, hogy a közönség uni szeno így
kiált fel:

— Most beszélj már Pupák!
Erről a merényletről van tudomásunk —
figyelmeztetjük előre is a védő urakat.

Szójáték.
— A védők s tanúk között valóságos
nibelungeni harcz folyik.

— Ez a harcz nem annyira nibelun-
gen, mint nie gelungen.

Az urvacsora
Tegnap Stern védő családjánál vacsorált,
a többi védő, a közvádó s néhány hírlap tu-
dósítója, kikről föltelezték, hogy rokonérzel-
mek hevítik.

E megtisztelésre méltónak tekinték Rákosi
Viktor urat, a „Budapesti Hírlap” munkatár-
sát is.

Rákosi ur a meghívást elfogadta, de előbb
elnézett a postára és átvette leveleit s külö-
nösen pedig lapját Zsebre dugta s a legjobb
hiszeműleg szolgált vele Seyffert urnak.

Ebben a számban foglaltatott pedig az a
vezérezik, mely Seyffert urról konstatalja,
hogy a vádlottak iránt érzett rokonszenvének
van valami kézzelfogható alapja.

Ha a védők vacsoráztatják a szemita hí-
rlapírókat, az antiszemita joggal kívánhatnák,
hogy a közvádó őket vacsoráztatása...

Lehet, hogy e mulasztás miatt is
nehezeltnek rá egy kicsit.

A hírlapírók.
A t-eszlári ügy vágatgyalása végett itt
időző hírlapírók nem nyertek meg az itteni
közönség rokonszenvét.

Rossz néven veszik a kormányparti s ki-
vált a német lapok czélnozás ferditéseit, de
rossz néven bizonyos a vendég s vendéglátó
közötti viszonyra néve szokatlan voná-
sokat.

Egy lapban a város értelmisége van ki-
figurázva, a másikban maga a város.

A Sóstón vasárnap tartott majálison egy
szép asszony panaszolta nekünk, hogy egy
„fesch” hírlapíró így szólta hozzá:

— Hát Nyiregyházán is tud-
nak tánczolni?

A nagy kaszinóban igen szívesen látják
a hírlapírókat. Magunk hallottuk azon-
ban, a mint D. izr. hírlapíró fitymálva szóllott.

Milyen rendetlenül vannak
itt a lapok! igazán kisvárosias.
Hja! sajtó nagyhatalom!

Ónody Géza, mint költő.
Első költeménye 1870-ben jelent meg a
„Föv. lapok”-ban. Oszi busongás, melynek re-
frainjeire mostan is emlékszem.

Ág se rezen fuvalom se kél,
Csak szizege omlik a levél!
Ezt a verset most így dolgozta át Ónodi
Stern se rezen se Funták se kél,
Mert Seyffert a malmukra beszél!

Arzella.
Péczeiinek szemére hányja Eötvös Károly
védő, hogy — gyilkosságért 12 évig állt va-
mely fegyházban.

Nem látszik meg rajta. Talán egyetlen-
egyszer a midőn azt mondja, hogy Recski
Bandi „kijelölte haló czelláját” — hálószo-
ba helyett.

Hanem azért mégis piszkos dolog védő-
nek lenni, ha rég kiszenvedett s tisztos élet-
móddal jóvá tett bűnökét kell felmelegítenni.

— **Otthon.** A függetlenségi párti képvi-
selők nagyrésze beszámolt vagy beszámolóra
készül. A kormánypart hallgat, az egyesült
ellenzékiek szintén hallgatnak. Azaz, a kormány-
partból mégis történt „számolás”: Falk
Miksa és Láng Lajos beszélt a választóinak;
Tiszta Kálmán is eljött Debreczenbe — fia
vizsgáját meghallgatni; másik két miniszter
„tanulmányu” czim alatt végig ette-
títta a felsorzágot... Így néznek ki a pár-
tok pougyolában. — A függetlenségi párt ott-
hon is kötelességének tartja az alkotmányos
államban méltán megkövetelhető eljárás alkalm-
mazását választóival szemben; mert talajában,
a nép szíveben, a választók körében jól érzi
magát s tápot nyer ottan előre, nagyronni,
edződni. Az egyesült ellenzék beszélne sze-
gény, de nincs mondani valója; a kormány-
partnak már volna, de — nem meri rákeze-
deni, mert az ő nótája már megszokott, gyü-
löletes, huzzák utcasarkokon is ekes dobszó-
ban szegényes párnák fölött, vástórtó faluig,
Dunától Tiszáig, azon túl es innen... Pár-
tunk két kiváló képviselője: Ugron Akos
vasárnap tartotta, Meszlényi Lajos pe-
dig a bodajki választókerületben közelebb artja
beszámoló beszédét egy évi működéséről. A
kormányparti kerületekből semmi hír. Egyéb-
iránt ott az adóköny, beszél az eleget.

— **Seiffert kir. főügyési helyettes** sze-
replése az eszlári bünper tárgyalásánál, mi-
niszteri körökben is nagy visszataszést kel-
tett. Miut budapesti lapokban olvassuk, a mi-
nisztertanács elhatározta, hogy Seiffert vis-
szahívassék. Pár napig meg szerepelni
fog mint „vádlo,” de a vádbeszéd tartását már
nem bízzák rá.

— **A magyar cimzer használata** tar-
gyában a belügyminiszter már megtette az át-
meneti intézkedéseket és pedig oly módon,
hogy azoknak, kik a törvény alkotása előtt a
magyar cimert jóhiszeműleg használták, an-
nak további használata a törvény kihirde-
tését követő három hónapban belül benyúj-
tandó folyamodására megengedhető. Hasonló
képen azok a hitel-és pénzüzetek, melyek
eddigelé jóhiszeműleg használták a magyar
cimert, azt hasonló folyamodásra, a törvény-
hozás engedélyének kikérése nélkül továbbra
is használhatják.

— **A főrendiház reformja.** A belügymi-
niszter — mint értesültünk — következő re-
ndeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

„A főrendiház czélbavett újjászervezésé-
nek alapjául szolgáló adatokhoz, szükséges a
törvényhatóságok részéről egy-egy névjegyzék
készítése, a melyben ki legyenek mutatva azon
az illető törvényhatóság területén létező csa-
ládok, melyeknek férfitagjai, törvényeink ér-
telmeben jogosultsággal bírnak arra, hogy a fő-
rendiházba királyi meghívót nyerjenek. A szó-
ban levő családok tagjai, a névjegyzékben
egyenként sorolandók fel, valamint személyen-
ként kimutandó az általuk 1883-ban fizetendő
(kirótt) egyenes földadó is. Felhívom tehát a
törvényhatóságot, hogy eme névjegyzék pontos
és alapos elkészítése iránt haladéktalanul in-
tézkedjen, azt legkésőbb f. é. július végéig
hozzám ferterjeszteni szoros kötelességének
ismerje.”

Helyi hírek.
* **Nyilatkozat.** A „Debreczen” hétfői szá-
mának első oldalán közzét, „A kir. főügyés-
ség” kezdetű közlemény távollétemben s valószi-
nűleg gondatlanságból került a lapba. Nyiregy-
háza, jun. 27. G á s p á r Imre.

* **Wesprémy Gáspár** Hajdumegye alis-
pánja súlyos betegen fekszik s a megyei ügyek
intézésétől magát távol tartani kénytelen.
Öszintén sajnálkozunk e felett s kívánjuk,
hogy egészsége mielőbb helyreálljon, mikép
ösmert tevékenységét oly buzgóan fordíthassa
a közügyeknek, mint eddig.

* **A központi bizottság** munkálatait befe-
jezván, a jövő évi képviselő választók lajstro-
mát július hó 5-iken a város egyik tanács-
ter-

mében közszemlére kifogja tenni. E naptól
számítva 10 nap alatt, tehát jul. 15 ikéig,
minden választóképesseggel bíró városi polgár
a lajstro ellen felszólalását írásban be-
adhatja. Ajánljuk a választók közönség figye-
mébe.

* **Rajzkiallítás.** Az iparos-iskolába járó
tanulók által a lefolyt iskolai évben készített
rajzok július hó 1. az az vasárnap
reggeli 9 óráig esti 6 óráig a ref. főiskola
rajztermében ki fognak állíttatni oly czélból,
hogy az iparos tanulók rajzban tanusított elő-
haladásáról a nemes város tek. hatósága, állan-
dó népvnevelési tek. bizottsága, a t. cz. ipar-
társulatok s az érdeklődő tisztelt közönség tu-
domást vehessen. Ezen rajz-kiallítás megte-
kintésére a nagyrödemű közönséget teljes tisz-
telettel hívja meg az iparos iskola igazga-
tósága.

* **Kiss Albert utódja.** A bagaméri lelke-
si állomás Kiss Albert Debreczenbe történt
megválasztása által megüresedvén, az új lel-
kés választása e hó 24-én történt meg. 5 je-
lölt közül egyhangulag Bányai László ba-
gaméri segédlelkész választott meg.

* **Az iparos tanulók** közt kiosztandó ösz-
töndij gyarapítására ujabban adakoztak: N. N.
1 ft, Harsányi István ur, asztalos 2 ft. A ti-
már társulat 5 ftot, fogadják az adományozók
a jutalmazandók nevében is szíves közönséte-
met. Debreczen, 1883. jun. hó. 27. Dóczy Ge-
deou, ip. isk. igazgatója.

* **Esküvő.** Némethy Sándor helybeli pol-
gártársunk leánya Némethy Erzsike és
Bárak János bösörzerményi földbirtokos, ma
csükdtek egymásnak örök hűséget H. Bösör-
ményben. Az esküvőre Debreczenből is szá-
mosan rándultak ki H. Bösörzerménybe.

* **Az elveszett zsidófu.** Lengyel Imre
debreczeni kir. törvényszéki bíró a mai napra
idézte be B-Ujvárosról azon egynekét, a kik
a Gyaponyi Mihály, ottani csizmadia által,
el-tűnt tanoncza tárgyában tett fejlentésben ér-
dekelve vannak. A kihallgatás is ma történt
meg; önként értedődik, hogy a jegyzőköny-
vekbe betekinteni, legalább míg a vizsgálat
tart, nem lehet; mindazáltal igyekeztünk ille-
tées helyről az ügyben felmerült egyes rész-
letekről információt szereznii. A följelentés által
leginkább vádolva van Horovitz Jakab
b.-ujvárosi suszter, a ki állítólag husvét előtt
M-Szigeeten megfordult, onnan egy hordóban
keresztény vért hozott, s azt kisebb edényekbe
bocsátva a b.-ujvárosi zsidók közt szétosztot-
gatta. Az illető gyanusított állítólag azt adta
volna elő erre nézve, hogy ő, nem ugyan Szige-
eten, hanem Debreczenben járt husvét előtt,
s innen, nem ugyan vért, de c z e t e t szál-
litott B-Ujvárosra, a melyből a zsidó husvét
ünnepek alkalmával elkezresse általánosan
használni szokott c z e k l a c z i b e r é t k é-
szített, s azt pénzért árulta hitorsosainak,
mint azt mások más községekben is tenni szok-
ták. A czékla levének pedig tudvalevőleg vé-
rvörös színe van, innen történt, hogy a babo-
nának könnyen hitelt adó köznép, a czékla-
c z i b e r é t keresztényen vének nézte.

* **Hálás köszönet** Márk Endre urnak,
hites ügyvédnek azon tizenhárom darab köny-
vért, melyet az ev. ref. debreczeni egyház leány
nevelő-intézete igazgatójának oly czélból tett
le, hogy nyolcz darabot a kézimunkára, 5 da-
rabot a magyar nyelvben kitűnő előhaladást
tanusított növendékek közt osszon ki a vizs-
gálati küldöttség a vizsgálat alkalmával. A
könyveket czimeik szerint azért nem soroljuk
elő, hogy annál kedvesebb legyen a meglepe-
tés. Az igazgatóság.

* **A nőnevelde vizsgái.** A debreczeni ev.
ref. egyház leánynevelő intézetében az iskolai
évet záró közvizsgálatokra, melyek f. hó 28 s
29 én tartatnak, teljes tisztelettel ismételen
hívja meg az érdeklődőket az igazgató.

* **Az eszlári perben** pénteken, szomb-
aton és vasárnap nem lesz tárgyalás.

Közgazdaság.
— **Tudósítás.** 1883. június 26-án. megártott heti
vásári árak 1 Métermázs. Buza: 9.50, 9.40, 9.30, 1 m-
készes 7.60—7.50—7.40, 1 m. roza 6.50—6.40—6.30
1 m. árpa 6.00—5.90—5.80, 1 m. zab 6.00—5.90
—5.80, 1 m. tengeri 6.60—6.50—6.40, 1 m. köles
7.00—6.90—6.80, 1 zsák burgonya 2.40, 100 kiló szalona-
na 65.00—64.50—64.00, 100 kl. háj 65.00—64.50—64.00.

Felelős szerkesztő: **GÁSPÁR IMRE**
Kiadó tulajdonos: **KUTASI IMRE.**

MAGYAR VÖRÖS-KERESZT-EGYLET SORSJEGYEK.
Ezenkint 3 sorsolás. Ezenkint 3 sorsolás.
Legközelebbi húzás folyó évi július hó 1-jén.
Ezen húzásban főnyeremény 50,000 forint. Továbbá 1 nyeremény á 5000 frt. 4 nyeremény á 1000 frt, 10 nyeremény á 500 frt, 25 nyeremény á 100 frt, 30 nyeremény á 50 forint, 52 nyeremény á 25 forint.
A nyeremény sorsoláson kívül törlesztési sorsolás is történik; minden törlesztési sorsolásban a legkisebb nyereménnyel húzott sorsjegy tovább játszik a főnyereménnyre.
Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint kaphatók a Pesti magyar kereskedelmi-bank váltóüzletében Budapest, Dorottya-utca 1. sz. valamint minden bank- és váltóháznál az országban.

Előzetes...
Helyben és postán...
Egy évre...
Fél évre...
Negyed évre...
Egyes szám...
A lap szellemi részét...
Előfizethető...
TELEGI K. LAJ...
KUTASI IMRE...
nyomdájában s a post...
utján.

A tit...
A „Debreczen”

A mai nag...
vallomásától ki...
pénzajánlatok...
nak czéljából...
Barcza Dani...
őszinte részvéte...
ember iránt. Ó...
Több kom...
szeljen az alább...
vázlat.

A bíróság...
teremben, elnök...
tárgyalás folyt...
Feláll ezu...
adja, hogy miko...
a börtönben a r...
egyik rab mond...
nak így szól: „...
tatlak, ha nem v...
tudja, de Hegny...
lotta.

Friedmann...
hogy az elnöki...
felügyelet alá h...
alatt állottak, k...
intezkedést ann...
még nem kapott...
Scharf Józ...
elebe adatván, h...
ő kijelenti, hogy...
Eszter elűnése...
Kilenc órákor a...
az istentisztelet...
idegenek a temi...
csak hallotta; né...
feleségestől s g...
versenyezni men...
zsidó mikor a te...
ment; neje, gy...
Nem tudja, hol...
után még egy...
ment. Szombato...
ban, a kik reg...
inteztek el ott...
este 9 óra után...
nem volt sehol...
közni egyedül...
tudja, ment-e ve...
fia beszédéről s...
habozik, s mon...
hallott? Tanu E...
megengedi, hog...
hallotta Eszter...
erről, Eszter a...
lálkozott s kérd...
veszett? Vizsgá...
alszik. Ferje ne...
mosinával meg...
vonatkozó beszé...

Solymosi...
ment ki elibe a...
ment hozzájuk...
hogy a férj a...
nánási esettel.

Sarfne: B...
gyertyatartókat...
kérdéses napon...
tetlenek állítja

A »DEBR...
Hol...
— Nem fé...
— Emleks...
Tündér napok, ...
navyon is képte...
voltál nap hossz...
ban. Átölelve ta...
relem édessege...
lami csodásan b...
münk egymás sz...

— Emleke...
Es te emlékezel...
lékszel-e hogy...
válnunk csak...
alatt?
— Óh Zol...
napokra!
— Kinos...
azok nekem? ...
rá emlékezem...
te nem az volta...
oly szép, oly...
legszebb ékesse...
— Emleks...